

VÂN TAY TRÊN MẶT NƯỚC

Con đường của sự kháng thương và dẫn thân

Tác giả: Lê Cao Trí

Copyright © Lê Cao Trí, 2026

Không phần nào trong tác phẩm này được phép sao chép hay chuyển sang bất cứ hình thức, phương tiện nào, dù là điện tử, in ấn, ghi âm hay bất cứ hệ thống phục hồi và lưu trữ thông tin nào nếu không có sự cho phép bằng văn bản từ tác giả.

Bìa: Nguyễn Phúc

Trình bày: Bích Phương

Biên tập viên Saigon Books: Chơn Linh – Thảo Chi

Sửa bản in: Huệ Nghi

CÔNG TY CỔ PHẦN VĂN HÓA SÁCH SÀI GÒN

Trụ sở: Tòa nhà 151A Nguyễn Đình Chiểu, Phường Xuân Hòa, TP.HCM, Việt Nam

Điện thoại: (028) 6281.5516

Email: info@saigonbooks.com.vn

Fanpage: www.facebook.com/saigonbooks

Website: www.saigonbooks.vn

M U C L U C

Lời mở đầu	11
13 Một đôi chân liêu xiêu trên hai nền tảng	
15 Giao thức nghịch sinh	
18 Vân tay trên mặt nước	

P H Ầ N 1

XÂY ĐỀN – NỀN TẢNG CỦA SỰ VỮNG CHÃI	21
--	-----------

CHƯƠNG 1

Đối xử với bản thân như một ngôi đền	23
23 Giấc mơ ở Pai	
31 Biểu tượng của sự toàn vẹn	
35 Ta chỉ mạnh bằng điểm yếu nhất	
43 Nền tảng cho sự kháng thương	

CHƯƠNG 2

Nỗi đau tự nguyện có mục đích	47
47 Hai hình thái của nỗi đau	
52 Chọn “bảo vệ” hay “tôn trọng” bản thân?	
60 Pathemata mathemata	
70 Khoa học đằng sau nỗi đau tự nguyện	

CHƯƠNG 3

Một cuộc sống có xem xét	75
75 Socrates và triết lý của sự tự vấn	
86 Đôi cánh cho Kierkegaard	
97 Đối thoại với những gã khổng lồ	

CHƯƠNG 4

Tìm mình trong những điều vụn vặt	105
105 Sự cứu rỗi của tâm hồn	
110 Nghệ thuật vọc vạch và sáng tạo	
117 Vẻ đẹp của sự bất toàn	
121 Lăng kính của biểu tượng	

P H Ầ N 2

DẤN THÂN –

HÀNH TRÌNH ANH HÙNG THỜI HIỆN ĐẠI	127
--	------------

CHƯƠNG 5

Tiếng gọi phiêu lưu	129
129 Sự rung chuyển của thế giới quen thuộc	
138 Hai khủng hoảng phía trước sự trưởng thành	
146 Vùng an toàn giãn nở	

CHƯƠNG 6

Dũng khí trên sa mạc	155
155 Hai sắc thái của tinh thần “dám”	
163 Làm sao biết hành trình đáng dẫn thân?	
169 Nghệ thuật của những bước chân nhỏ	

CHƯƠNG 7

Trách nhiệm với hành trình đã chọn	175
175 Tinh thần “all-in”	
184 Sức nặng của việc nói “không”	
193 Trách nhiệm của người mang trách nhiệm	

CHƯƠNG 8

Nét đẹp của sự hy sinh	197
197 Kẻ canh cửa vực thẳm	
205 Mất tất cả để có tất cả	
212 Sự lột xác của bản ngã	

P H Ầ N 3

NGHỆ THUẬT THỬ VÀ SAI 223

CHƯƠNG 9

Một nửa sự-thật là một-nửa sự thật 225

225 Đúng, nhưng chỉ một nửa

236 Đỉnh cao của sự ba phải

242 Càng sống lâu, càng sống lâu

CHƯƠNG 10

Chất đời và trí tuệ thực tiễn 255

255 Cái xòe tay của Aristotle

264 Da thịt trong cuộc chơi

273 Đừng học bơi trên bờ

CHƯƠNG 11

Vẻ đẹp của sai lầm 283

283 Sự trở dậy của bóng tối

294 “Theo gót sự ngạo mạn luôn là sự sụp đổ”

303 Ngã rẽ sau những vết cắt

308 Hai lần ranh của thời gian

CHƯƠNG 12

Trở lại làm người mới bắt đầu 313

313 Niềm hân hoan nguyên sơ

321 Hai vùng của sự ngạo mạn

330 Chiếc đồng hồ xã hội

336 Lắng nghe rung động cuộc đời

Lời kết 345

349 Tới lui và xa gần

354 Vết nước trên ngón tay

Tài liệu tham khảo 357

LỜI MỞ ĐẦU

Tôi chưa từng nghĩ rằng mình sẽ viết sách. Tôi vốn không phải là một người thích viết. Tôi thích dùng ngôn ngữ nói hơn, và đó là lý do mà tôi làm podcast. Trong những năm qua, những lời mời gọi viết sách cũng đã được trao tới tôi vài lần, nhưng chưa lần nào tôi thực sự nghe được một rung động đủ lớn từ bên trong mình để đáp lại lời mời ấy. Có lẽ lý do một phần đến từ việc tôi tự thấy những gì mình chia sẻ khá vụn vặt, mang tính cảm hứng nhất thời và dường như chưa đủ tính hệ thống để có thể đúc kết thành một cuốn sách có sức nặng. Suốt vài năm, trong tôi luôn có một lời “bàn ra”, rằng mình không cần viết sách nếu không có gì đủ quan trọng để viết cho mọi người.

Tôi bắt đầu chia sẻ những quan sát đời sống của mình từ năm 29 tuổi, mà mãi đến năm 34 tuổi mới cảm thấy mình chạm được một nửa cơ hội để viết ra một cuốn sách. Một nửa còn lại cứ chần chừ vì tôi luôn tin rằng mình có thể viết một cuốn sách hay hơn rất nhiều nếu được cộng thêm 10 tuổi nữa – khi mà “chất đời” trong tôi đủ dày dặn và sự thông tuệ hẳn cũng chín muồi hơn. Tôi nhận thức rất rõ giới hạn về tư duy và trải nghiệm của mình ở thời điểm hiện tại. Không hẳn là tôi khiêm tốn, vì thực tế, nếu

quay ngược lại mười năm trước, một Trí của tuổi đôi mươi sẽ không thể nào viết nổi những dòng của ngày hôm nay. Điều đó cũng có nghĩa là mười năm sau, tôi cũng sẽ nhìn lại và nói điều tương tự về mình của lúc này.

Nhưng bây giờ mà đợi thêm mười năm, tôi sợ rằng đến lúc đó, mình lại muốn đợi thêm mười năm tiếp theo, và rồi sẽ chẳng có gì xảy ra. Chúng ta thường hiếm khi nào thấy mình trong hiện tại đã đủ, đã sẵn sàng, trong khi lại đánh giá tương lai có phần hơi quá cao.

Và rồi mọi thứ chỉ thực sự bắt đầu vào một ngày trong năm 2025, khi tôi cùng một người bạn kỹ sư xây dựng một ứng dụng AI* để tổng hợp lại khối lượng thông tin mà tôi đã tạo ra suốt nhiều năm. Ở giai đoạn thử nghiệm sản phẩm, tôi giao cho nó một nhiệm vụ nhỏ: Tìm ra một sợi chỉ đỏ xuyên suốt vũ trụ nội dung mà tôi đang có.

Những gì tôi nhận về hôm đó đã khiến tôi khá bất ngờ. Hóa ra, tất cả những chiêm nghiệm mà tôi từng chia sẻ qua nhiều nền tảng khác nhau, thoạt nhìn có vẻ ngẫu nhiên và rời rạc, lại mang một xu hướng khá chung. Ngay lúc đó, sự rung động trong tôi xuất hiện. Nó không đao to búa lớn cho lắm, chỉ là một cảm nhận chân thực phát ra từ trực giác, nói rằng những mảnh ghép tưởng chừng vụn vặt kia đã đến lúc có thể đặt cạnh nhau. Ở góc độ khác, sự rung động này còn đến dưới một cảm nhận mơ hồ khác về bối cảnh – có lẽ bây giờ mới là thời điểm cần thiết để viết sách.

* Bạn đọc có thể tương tác và thảo luận sâu hơn về các nội dung trong sách cùng mô hình AI của tác giả trên nền tảng Thrii tại: thrii.ai/thetriway. (Chú thích của tác giả – TG)

Thế là tôi nhắc điện thoại, gọi cho đại diện của đơn vị xuất bản sẽ đồng hành cùng mình trong dự án này. Sau vài buổi trò chuyện, chúng tôi quyết định dấn thân vào một ý tưởng: viết một cuốn sách chứa đựng những chiêm nghiệm đương đại dành cho cuộc sống của chúng ta ngày nay. Những trang viết này không đến từ các ý tưởng tôi mới lượm lặt gần đây, cũng không chạy theo những xu hướng nhất thời của thời đại. Nó sẽ là một hành trình chưng cất tư duy của chính tôi qua nhiều năm.

MỘT ĐÔI CHÂN LIÊU XIÊU TRÊN HAI NỀN TẢNG

Cách đây nhiều năm, khi còn ở Úc và vừa trở về Việt Nam trong một kỳ nghỉ, tôi ngồi ở một quán cà phê quen thuộc ngay vòng xoay Phù Đổng, TP.HCM. Tôi hớp một ngụm cappuccino, rảo mắt nhìn dòng xe lũ lượt đan xen nhau chạy qua. Bất chợt, một cảm giác lạ lẫm trỗi dậy. Nó không phải nỗi buồn, cũng không phải sự cô đơn, mà là một nỗi lo âu hiện sinh kỳ lạ. Tôi cố gắng nhìn từng người trong dòng xe đó để phân biệt họ với đám đông – như thể cố định hình từng người là một thực thể có sự tồn tại riêng biệt. Nhưng ngay trong khoảnh khắc đó, tất cả những gì tôi có thể thấy là hình ảnh chung của một nhóm, của một đám đông hỗn tạp. Từng người họ sắm vai của một phần tử trong sự tổng thể đó, và sự tổng thể đó lại chiếm hết sự tập trung của tôi.

Giả sử tôi sắm vai một người trong đám đông đó, lái chiếc xe băng qua đoạn đường này để đến dự một cuộc họp quan trọng, nơi mà – lại giả sử – tôi sẽ đàm phán một quyết định thay đổi